

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № 2 від 18.10.2017 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Соціальна політика та соціальна робота в Україні

Підготовки магістра
Спеціальності 231 Соціальна робота
освітньої програми 231 Соціальна робота

Програма навчальної дисципліни «Соціальна політика та соціальна робота в Україні» підготовки магістра, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота», за освітньої програмою «Соціальна робота».

Розробник: Розробники: Мартинюк Т.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи СНУ імені Лесі Українки

Рецензент: Рецензент: Юхимюк О.М., кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави та права

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи
протокол № 3 від 19 вересня 2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Гусак П.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
протокол № 1 від 19 вересня 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Антонюк В.З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

©Мартинюк Т.А., 2017

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Нормативна
Кількість годин/кредитів — / —		Рік навчання 1
		Семест 9-ий
ІНДЗ: є/немає		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 28 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю: екзамен	

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання		Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 11-ий
ІНДЗ: є/немає		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 114 год.
		Консультації 18 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Навчальна дисципліна “Соціальна політика і соціальна робота в Україні” належить до циклу дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”.

Метою вивчення навчального є розширення коло знань про особливості соціальної політики та соціальної роботи, засвоєння студентами теоретичних засад законодавчих документів щодо соціальної політики держави, сформувані вміння практичного застосування норм соціальної роботи.

У процесі вивчення зазначеної навчальної дисципліни студенти оволодіють знаннями та вміннями, які їм знадобляться у викладацькій та адміністративній діяльності.

Завдання вивчення курсу:

- розкриття теоретичних засад соціальної політики та соціальної роботи;
- опанування технологіями соціальної роботи;
- формування знань про особливості праці соціального працівника із різними категоріями клієнтів;
- застосовувати набутті знання у практичній соціально-педагогічній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки - соціальна педагогіка, політологія, соціологія, загальна педагогіка, психологія, соціальний менеджмент.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- теорії та технології реалізації соціальної політики та соціальної роботи ;
- аналізу та розробки соціальних проектів та програм;
- реалізації технологій соціального управління в роботі з різними категоріями клієнтів;
- оволодіння та впровадження у практичну діяльність інноваційних технологій.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна може складатись з одного або кількох змістових модулів. Кількість змістових модулів визначається метою та змістом програми і не повинна перевищувати кількості кредитів, передбачених навчальним планом на вивчення дисципліни протягом семестру.

Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціальної політики та соціальної роботи в Україні					
Тема 1. Соціальна політика: світові тенденції та моделі, застосування їх в Україні	12	2	2	8	
Тема 2. Організаційно управлінські засади реалізації соціальної політики	14	2	2	8	2
Тема 3. Взаємозумовленість соціальної політики та соціальної роботи	14	2	2	8	2
Тема 4. Становлення та розвиток соціальної роботи в Україні	12	2	4	6	
Тема 5. Основні поняття та категорії соціальної політики і соціальної роботи.	12	2	2	8	
Тема 6. Методи та форми соціальної	12	2	2	8	

роботи					
Разом за модулем 1	76	12	14	46	4
Змістовий модуль 2. Соціальна робота як провідний механізм реалізації соціальної політики					
Тема 7. Основні теорії соціальної роботи	12	2	2	8	
Тема 8. Характеристики категорії клієнтів соціальної роботи	12	2	2	8	
Тема 9. Соціальна робота із сім'єю. Категорії проблемних сімей, та особливості роботи з ними	14	4	2	6	2
Тема 10. Соціальна робота з клієнтами різного віку	12	2	2	6	2
Тема 11. Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження	14	2	2	8	2
Тема 12. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом.	10	2	4	4	
Разом за модулем 2	74	14	14	40	6
Всього годин:	150	26	28	86	10

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціальної політики та соціальної роботи в Україні					
Тема 1. Соціальна політика: світові тенденції та моделі, застосування їх в Україні	14	2		10	2
Тема 2. Організаційно управлінські засади реалізації соціальної політики	18			16	2
Тема 3. Взаємозумовленість соціальної політики та соціальної роботи	16			14	2
Тема 4. Становлення та розвиток соціальної роботи в Україні	10	1	2	5	2
Тема 5. Основні поняття та категорії соціальної політики і соціальної роботи.	10	1	2	5	2
Тема 6. Методи та форми соціальної роботи	10			10	

Разом за модулем 1	78	4	4	60	10
Змістовий модуль 2. Соціальна робота як провідний механізм реалізації соціальної політики					
Тема 7. Основні теорії соціальної роботи	16			14	2
Тема 8. Характеристики категорії клієнтів соціальної роботи	11	2	2	6	1
Тема 9. Соціальна робота із сім'єю. Категорії проблемних сімей, та особливості роботи з ними	12	1	2	8	1
Тема 10. Соціальна робота з клієнтами різного віку	14		2	10	2
Тема 11. Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження.	10			10	
Тема 12. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом.	9	1		6	2
Разом за модулем 2	72	4	6	54	8
Всього годин:	150	8	10	114	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І Теоретичні засади соціальної політики та соціальної роботи в Україні.

Підготуйте словник основних термінів дисципліни

Підготувати індивідуальні повідомлення, що розкривають реалізацію основних напрямків соціальної політики в Україні.

Підготувати індивідуальне повідомлення про реалізацію соціальної політики на рівнях загальнонаціональному, регіональному та конкретної структури (за вибором студента).

Підготуйте виступ на тему "Використання досвіду минулого у сучасних умовах".

Напишіть есе "Понятійно-термінологічні проблеми соціальної роботи на сучасному етапі".

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Соціальна робота як механізм реалізації соціальної політики

Визначте, яким клієнтам надавали допомогу соціальні працівники під час проходження Вами соціально-педагогічної практики.

Підготуйте повідомлення на тему: "Реалізація соціальної сімейної політики в Україні"

Зробіть підбірку наукових публікацій на тему « Механізми роботи з проблемними сім'ями в Україні: переваги та недоліки.»

Спрямованість соціальної політики на розв'язання проблем клієнтів різного віку. (Індивідуальні повідомлення за вибором студента). Реалізація дітьми з обмеженими можливостями права на освіту

Зробіть підбірку наукових публікацій та напишіть власні тези (3 сторінки) одну з тем : «Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження в Україні», Соціальна робота з людьми, що мають функціональні обмеження зарубіжжям», «Світовий досвід соціальної роботи з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом»

5. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Передбачено ІНДЗ, яке має бути представлено у вигляді презентації на запропоновані теми. Представлення питання повинно містити аналіз проблеми, актуальний стан, а також висвітлювати основні тенденції розвитку та реформування.

Обсяг виступу до 40 хвилин з відповідним розрахунком кількості слайдів, усним їх супроводом та використанням медійних аналітичних матеріалів.

Тематика ІНДЗ

Податкова система України

Реформа системи надання житлових субсидій населенню в Україні

Пенсійна система України та особливості її реформування

Система соціального страхування в Україні

Соціальна робота у сфері зайнятості

Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років

Вулична соціальна робота як засіб профілактики ВІЛ/СНІДу серед споживачів ін'єкційних наркотиків

Державна житлова політика України

Соціальна політика у сфері охорони здоров'я

Сучасний стан української культури та політика держави у цій сфері

Основні тенденції політики держави у сфері соціального страхування

Студенти-магістранти можуть пропонувати свої варіанти ІНДЗ відповідно до актуальних проблем соціальної політики сьогодення.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 20 балів);
2. Виконання ІНДЗ, яке зараховується у поточний контроль (максимум 20 балів);
3. Модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)	Модульний контроль (мах = 60)	Загальна кількість
---	--	---------------------------

												балів)		ть балів	
Модуль 1										Модуль 2		Модуль 3			
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						ІНДЗ	МК Р 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	16	30	30	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / За заг. ред. А.Й. Капської. – К., 2002. – С. 33.
2. Алешина Ю. Индивидуальное и семейное консультирование. – М.: Класс, 2000. - 208 с.
3. Барсукова Т. Соціально-педагогічний супровід дітей “групи ризику” і їх сімей // Соціальна педагогіка. - № 1. – 2003. – С. 70-71.
4. Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі: Супервізія догляду в громаді, денних та стаціонарних установах: Пер. з англ. - К.: Пульсари, 2003.
5. Васильєв В.В. Формування професійного потенціалу керівника районного управління праці та соціального захисту населення, - Przemysl: Nauka i Studia, 2008.
6. Вступ до соціальної роботи / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005.
7. Ганслі Т. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки / Т. Ганслі ; Пер. з англ. О. Перепадя. - К. : Основи, 1996. -237 с.
8. Динаміка цінностей в соціальній роботі / Под. ред. С. Шардлоу .- К.: Асоціація психіатрів України, 1996.
9. Закон України «Про соціальні послуги» від 19.06.2003р.
10. Іванова О. Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти / О. Л. Іванова. - К. :

Вид. дім «КМ Академія», 2003. - 107 с.

11. Конституции государств Европейского Союза / [Под ред. Л. А. Окунькова]. - М. : Изд. группа Норма-Инфра, 1997. -816 с.

12.Капська А.Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. – К., 2001.

13. Лібанова Елла. Ринок праці та соціальний захист / Е. Лібанова, О. Палій. – К. : Вид-во Соломії Павличко, 2004. – 491 с.

14.Лукашевич М.П., Мигович І., Пінчук І.М.. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. – К., 2001.

15.Мигович І.І., Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи. – К., 2002.

16. Молодь України : стан, проблеми, шляхи розв'язання. – К., 1998.

17.Мустаева Ф.А. Основи социальной педагогики / Мустаева Ф.А.– М.,2002. – С. 36, 265-271.

18. Політологічний енциклопедичний словник [упоряд. В. П. Гор-батенко та ін.]. - К. : Генеза, 2004. - 736 с.

Принцип активизации в социальной работе: Пер. з англ. /Под. ред. Ф. Парслоу. – М.: Аспект Пресс, 1997.

19. Попович Г. Соціальна робота в Україні та за рубежом. – Ужгород: Гражда, 2000.

20.Словарь-справочник по социальной работе / Под. ред. Е. И. Холостовой. – М.: Юристъ, 2000.

21. Соціальна політика та менеджмент у соціальній роботі / За ред. І.Д.Звереві та Л.Г. Лактіонової. – К., 2001.

22. Социальная работа: Учеб. пособие / Под ред. В.И. Курбатова. – 3-е изд. – Ростов-на-Дону: фенікс, 2003.

23. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом: Методичний посібник для проведення курсів підвищення кваліфікації / За ред. Т.В. Семигіної. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.

24.Соціальна робота: В 3ч. – Ч.2. Теорія та методи соціальної роботи / За ред. Т.В. Семигіної, І.М. Григи. – К.: Києво-Могилянська академія, 2004.

25. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. – К.: УДЦССМ, 2002.

26.Соціальна робота: Хрестоматія. – К.: УДЦССМ, 2001.

27. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні / За ред. І.М. Григи, Т.В. Семигіної. – К., 2002.

28. Сидоров В. Ролі та функції соціальних працівників // Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред.. В.І. Полтавця. - К.: Києво-Могилянська Академія, 2000.

29.Сидоров В.Н. Деятельность социального работника: роли, функции и умения. – М.: СТИ МГУС, 2000.

30.Соціальна робота в Україні: навч. посібн. / За ред. І.Д. Звереві, Г.М. Лактіонової. – К.: Науковий світ, 2003.

31. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом: Метод. посіб. / За ред. Т.В. Семигіної. – К.: Науковий світ, 2003.
32. Соціальні послуги на рівні на рівні громади: український досвід та перспективи / За ред. Т.В. Семигіної. – К.: Гурт, 2005.
33. Соціально-психологічне консультування клієнтів програм замісної підтримуючої терапії: Навч. посібн. / За ред. Т.В. Семигіної.- К.: Український інститут досліджень політики щодо громадського здоров'я, 2006.
34. Сіленко А. О. Соціальна держава: територія перемін / А. О. Сіленко. - Одеса : Видавничий центр УДАЗ ім. О. С. Попова, 2000-280 с.
35. Скуратівський В. А. Соціальна політика / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. - К. : ПАРА, 1997. - 360 с.
36. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи / П. Спікер. - К. : Фенікс, 2000. - 400 с.
37. Соціальна політика регіону: монографія / В.В. Говоруха, В.Г. Бульба, О.С. Горбунова-Рубан та ін.. – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2006. – 272 с.
38. Соціальна робота / під ред. В.Курбатова. – Р.-на-Дону, 2005. – 576 с. – С. 564.
39. Соціальна робота: Робота з конкретними групами клієнтів / За ред. Т. Семигіної, І. Григи. – Києво-Могилянська академія, 2004.
40. Стецков О. Оцінка програми ре соціалізації наркозалежної молоді // Соціальна політика і соціальна робота.-2004.-№2.
41. Теория социальной работы: Учеб. пособие / Под ред. М.В. Ромма. – Новосибирск: Изд-во НГТУ, 2000.
42. Теорії і методи соціальної роботи / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005.
43. Толстоухова С.В. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України : сучасний стан і перспективи розвитку / С.В. Толстоухова . – К., 1999. – 112 с.
44. Туленков М. В. Соціальна політика в Україні: шляхи формування та реалізації: [навч.-метод.розробка] / М. В. Туленков. - К. : ІПК ДСЗУ, 2007. - 34 с.
45. Тюпля Л.Т., Тюпля О.В. Психокорекційні методи роботи з людьми з особливими потребами // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Тези доп. – К.: Ун-т «Україна», 2003.
46. Холостова Е.И., Дементьева Н.Ф. Социальная реабилитация: Учеб. пособ. – М.: Дашков и К, 2002.
47. Через освіту – до соціальної інтеграції // Соціальний захист. – 2004. - №6. – С. 30 – 34.
48. Четверикова Л. Суть соціальної політики та аналіз її моделей в соціальних державах / Л. Четветикова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.znc.com.ua/ukr/publ/periodic/shpp/2005/1/p067.php>.
49. Шайгородський Ю. Політика як інституційна форма досягнення соціального консенсусу: історико-політична інтерпретація /

Ю. Шайгородський // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. - Київ; Миколаїв, 2009. Вип. 15. - С. 5-15.

50. Яковюк І. В. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави / І. В. Яковюк // Вісник Академії правових наук України. - 2001. -№ 2. -С. 25-34.

51. Яскал Л. Виховання в прийомній сім'ї як чинник соціалізації дітей-інвалідів / Л. Яскал // Соціальна політика і соціальна робота. – 2000. – № 3,4.

52. Офіційний веб-сайт Державного департаменту України з питань виконання покарань. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/punish/control/>.

53. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>.

54. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://mlsp.kmu.gov.ua>.

55. Офіційний веб-сайт Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/sport/control>.

56. Офіційний веб-сайт Холодногірської виправно-трудової колонії № 18. – Режим доступу: <http://www.depks.kh.ua/>

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Генеза поняття "соціальна політика".
2. Визначення поняття "соціальна політика".
3. Вплив міжнародних організацій на розвиток пріоритетних завдань соціальної педагогіки.
4. Сфери реалізації соціальної політики.
5. Характеристика моделей соціальної політики.
6. Поняття соціального розвитку, особливості перебігу процесу.
7. Основні функції управління соціальною політикою.
8. Рівні реалізації соціальної політики.
9. Умови реалізації соціальної політики.
10. Сутність соціальної роботи.
11. Структура соціальної роботи.
12. Функції та рівні соціальної роботи.
13. Зв'язок соціальної роботи з іншими науками.
14. Визначення поняття "соціальна політика".
15. Сфери реалізації соціальної політики.
16. Характеристика моделей соціальної політики.
17. Рівні реалізації соціальної політики.
18. Становлення та розвиток соціальної роботи в Україні.
19. Характеристика періоду церковної благодійності. Основні етапи княжої благодійності.
20. Аналіз творів епохи Київської Русі, спрямованих на розвиток благодійності.
21. Характеристика церковної, церковно-державної та державної благодійності.
22. Благодійницька діяльність земств та українських меценатів.

23. Характеристика етапів розвитку соціальної допомоги після жовтневого перевороту.
24. Розвиток соціальної допомоги після Великої Вітчизняної війни.
25. Формування соціальної роботи як практичного механізму реалізації соціальної роботи у 90-ті рр. ХХ ст.
26. Волонтерський рух і його вплив на реалізацію соціальної роботи.
27. Методи та форми соціальної роботи.
28. Метод у соціальній роботі.
29. Загальні методи у соціальній роботі.
30. Загальнонаукові методи.
31. Характеристика організаційних методів соціальної роботи.
32. Соціально-економічні методи соціальної роботи.
33. Характеристика педагогічних методів соціальної роботи.
34. Психологічні методи соціальної роботи.
35. Визначення та класифікація форм соціальної роботи.
36. Розробіть форму соціальної роботи та проаналізуйте
37. Основні теорії соціальної роботи
38. Теоретичні моделі соціальної роботи.
39. Методи і технології соціальної роботи.
40. Психологічні моделі соціальної роботи.
41. Соціологічні моделі соціальної роботи.
42. Комплексні моделі соціальної роботи.
43. Сутність поняття "клієнт" у соціальній роботі.
44. Характеристика основних підходів до розуміння особистості клієнта.
45. Типологія клієнтів соціальних служб України.
46. Професійні вимоги до соціальних працівників.
47. Професійні ролі соціальних працівників.
48. Соціальна робота зі сім'єю.
49. Категорії проблемних сімей та особливості роботи з ними.
50. Сутність поняття "сім'я"
51. Типології сімей.
52. Моделі соціальної роботи з різними типами сімей.
53. Дисфункціональні сім'ї. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з такими сім'ями.
54. Діяльність соціальних служб щодо різних типів сімей.
55. Соціальна робота з дітьми. Класифікація категорій:
56. Вікові завдання дитинства.
57. Інститути та агенти соціалізації дитинства.
58. Характеристика основних небезпек дитинства.
59. Основні напрями роботи соціальних працівників.
60. Соціальна робота з молоддю:

61. Юнацький вік (вікові завдання, агенти соціалізації, основні небезпеки, основні напрями соціальної роботи);
62. Власне молодість (вікові завдання, інститути та агенти соціалізації, вікова субкультура, напрями роботи соціальних працівників).
63. Соціальна робота з людьми зрілого віку.
64. Особливості роботи з людьми літнього віку.
65. Основні моделі інвалідності.
66. Основні напрями діяльності стосовно інвалідів на рівні держави.
67. Роль і значення міжнародних організацій та Всесвітніх програм з питань інвалідності.
68. Організація надання допомоги людям, які живуть з ВІЛ/СНІДом.
69. Приклади діяльності соціальних служб.
70. Міжнародний досвід роботи та надання допомоги людям, які живуть з ВІЛ/СНІДом.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 2017 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

Навчальний відділ

Юридичний відділ

С. В. Гаврилук

Л. О. Заєць

А. В. Маїло